

BELEIDSAANBEVELINGEN VAN DE CONFERENTIE

‘VROUWENKRACHT IS VREDESMACHT’

De overgang van oorlog naar vrede is een complex proces dat gelijktijdig ingrijpen op meerdere vlakken vereist. De reorganisatie van de machtsrelaties in de samenleving is hiervan een essentieel onderdeel. Vrede vestigen gaat om meer dan militaire veiligheid en organisatie van verkiezingen. Er moet gestreefd worden naar ‘maximalisatie van gelijkheid’ voor alle leden van de bevolking: gelijke rechten, gelijke kansen, gelijke toegang tot goederen en diensten... . De herschikking van de machtsrelaties tussen mannen en vrouwen is een integraal onderdeel van dit proces.

Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad over ‘vrouwen, oorlog en vrede’ is daarom een mijlpaal in de geschiedenis. Ze erkent het belang, de rol en rechten van vrouwen om op gelijke voet als mannen deel te nemen aan vredesonderhandelingen en aan de heropbouw van de samenleving. Ook vanuit wetenschappelijk onderzoek is er voldoende bewijs dat duurzame vrede een inclusieve vrede moet zijn, waaraan vrouwen in gelijke mate deelnemen. Investeren in de uitvoering van Resolutie 1325 is dus de boodschap.

Op de conferentie ‘Vrouwenkracht is vredesmacht’ van 19 oktober 2007, waarop vanuit dit perspectief gekeken werd naar mensenrechten, besluitvorming, economische ontwikkeling en de rol van de civiele samenleving werden volgende aanbevelingen voor het beleid geïdentificeerd. Deze aanbevelingen gelden zowel voor het binnenlands als voor het buitenlands beleid.

ALGEMENE AANBEVELINGEN

Stel een nationaal actieplan voor Resolutie 1325 op

Wij verzoeken de Belgische regering om middelen (geld en personeel) vrij te maken voor de uitvoering van Resolutie 1325 op verschillende beleidsniveaus: internationaal, nationaal en regionaal; en in het bijzonder inzake het diplomatiek en buitenlands beleid, ontwikkelingsbeleid en defensiebeleid.

Wij vragen dat onze regering hiertoe op federaal niveau, in overleg met de vrouwenraden en het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, een concreet actieplan uitwerkt voor het eigen beleid. De nieuwe federale wet van 12 januari 2007 op de gendermainstreaming biedt hiertoe het geëigende kader.

Dit nationaal actieplan zou voor de verschillende artikels van Resolutie 1325 van nabij moeten onderzoeken welke maatregelen genomen kunnen worden om de uitvoering ervan te verzekeren. Het zou ook prioriteiten en een

gemeenschappelijke agenda moeten identificeren. De identificatie van strategieën en programma's die de rol van vrouwen bij het consolideren van vrede en in het heropbouwproces kunnen versterken is hierbij prioritair. Bij dit plan zou ook een mechanisme voor de opvolging, evaluatie en bijsturing moeten voorzien worden.

België kan ook als kleine staat een voortrekkersrol spelen op internationaal niveau en de naleving van Resolutie 1325 systematisch agenderen op alle relevante fora: VN, EU, NATO, OVSE, Raad van Europa, ministerraad... .

Investeer in gendermainstreaming en genderbudgetting

De integratie van een genderperspectief in alle processen en strategieën m.b.t. conflictpreventie, vredesonderhandelingen en postconflict heropbouw van de samenleving heeft niet alleen te maken met mensenrechten en vrouwenrechten, maar wordt ook vanuit het perspectief van beleidsefficiëntie ingegeven.

Vredesopbouw vereist een proactief inschatten van de impact van het beleid op de dynamiek van het conflict en het vredesproces. Gendermainstreaming en genderbudgetting maken een accurater beleid mogelijk. Een veralgemeend, structureel geïntegreerd genderbeleid is m.a.w. het middel bij uitstek om de beoogde resultaten van een beleid, in casu vrede bewerkstelligen, beter in te schatten en te bereiken.

Wij bevelen de Belgische regering daarom aan om ten volle te investeren in gendermainstreaming van alle beleid inzake conflictpreventie, vredesonderhandelingen, vredesoperaties, humanitaire hulp, demobilisatie, ontwapening en reïntegratie van strijders, evenals in alle processen m.b.t. de naoorlogse heropbouw van de staat en van de samenleving.

BESLUITVORMING

Investeer in ruime consultatieprocessen

Duurzame vredesopbouw vereist actief luisteren naar de belangen van alle betrokken partijen (niet alleen de vechtende, niet alleen de machtigen).

Wij verzoeken de Belgische regering om in het kader van vredesonderhandelingen en postconflict heropbouw steeds te pleiten voor en te investeren in ruime consultatieprocessen, zodat ook de 'niet vechtende partijen' en 'niet-machtigen' gehoord worden; en dit voor alle fasen van het proces.

Wij bevelen aan om hiertoe

- maatregelen uit te werken die vrouwen op gelijke wijze betrekken bij deze consultatie en om te verzekeren dat ook plattelandsvrouwen en vrouwengroepen hierbij betrokken worden,
- steun te verlenen aan programma's die vrouwen toegang geven tot informatie en onderlinge communicatie verschaffen
- en te investeren in strategieën en structuren die vrouwen de kans geven om mee de politieke agenda te bepalen.

Bevorder de deelname van vrouwen aan besluitvorming

De deelname van vrouwen aan besluitvorming is niet alleen een zaak van mensenrechten, ze is ook cruciaal voor het vredes- en ontwikkelingsproces.

Wij verzoeken de Belgische regering om maatregelen te nemen en om programma's te steunen die verzekeren dat meer en voldoende vrouwen deelnemen aan vredesprocessen en heropbouwprogramma's en dat vrouwen een stem krijgen in de samenleving, waaronder:

- steun voor de ontwikkeling van 'nationale' instellingen en strategieën (gender machinery) voor gelijke rechten en kansen voor vrouwen en mannen, m.i.v. steun voor vrouwenorganisaties en steun voor maatregelen in uitvoering van een 'nationaal' actieplan Resolutie 1325;
- steun voor systemen en programma's die minimaal de deelname van 30 à 35% (kritische massa) vrouwen aan besluitvorming en heropbouw verzekeren m.n. via grondwet en wetten, organisatie van verkiezingen, samenstelling van de regering(en) en de samenstelling van het administratief leidinggevend korps;
- maatregelen die de deelname van vrouwen aan VN-vredesoperaties verzekeren, zowel als burger of als militair personeel, zowel aan de basis als op de hoogste besluitvormingsniveaus;
- steun voor programma's die de obstakels (structureel, situationeel of in verband met de socialisatie van vrouwen en mannen) voor deelname van vrouwen aan besluitvorming counteren;
- steun voor vrouwen die in de politiek gaan, waaronder steun voor opleidingen voor vrouwen en voor sensibilisatiecampagnes zodat vrouwen zich kandidaat kunnen stellen voor de lokale verkiezingen en steun voor programma's die vrouwen sensibiliseren om zich als kiezer in te schrijven;

- steun voor vrouwenorganisaties en koepels van vrouwenorganisaties die ijveren voor mensenrechten en vrede.

CIVIELE SAMENLEVING

Investeer in de civiele samenleving en in partnerships met de civiele samenleving

De rol van de civiele samenleving en van vrouwenorganisaties is veelzijdig. Ze is ruimer dan enkel het vertegenwoordigen of sensibiliseren van lokale groepen of gemeenschappen. Ze komt vaak op voor mensenrechten en ijvert voor vrede. Ze verleent ook diensten aan de bevolking, aan armen, aan (plattelands-)vrouwen en kinderen. Ze vult de gaten daar waar geen 'staat' meer is. Vaak is het de civiele samenleving die het dagelijks leven van de mensen beheert. Lokale vrouwenrechtenactivisten en organisaties bestrijken een ruim spectrum van dienstverlening: juridische steun en strijd voor vrouwenrechten, steun voor gezondheid en kinderopvang, economische en concrete hulp (juridisch, medisch, voedsel...), onderwijs en vorming of andere programma's die een antwoord bieden op de problemen van de vrouwen.

Dikwijls hebben ze ook over grenzen heen contacten met gelijkgezinde groepen. Door dat netwerk hebben ze vaak een juiste kijk op de oorzaken van de problemen en de problemen van de mensen, buiten het enge politieke machtsplaatje.

Wij verzoeken de Belgische regering daarom om steeds te ijveren voor ondersteuning van feministische organisaties, structuren en strategieën die vrouwen een stem geven in de samenleving en om systematisch ook zelf te investeren in de uitbouw en werking van de civiele samenleving en in partnerships met de civiele samenleving, met name door steun te verlenen aan:

- acties van organisaties, die binnen hun samenleving opkomen voor gelijke rechten, vrijheden en gelijke kansen voor vrouwen en mannen en die strijden tegen discriminaties en uitsluiting;
- koepelvorming en netwerking van vrouwenorganisaties – m.i.v. grensoverschrijdende netwerken – die ijveren voor respect voor mensenrechten en waardigheid, vrede, gelijkheid, recht(vaardigheid) en vrede.

MENSENRECHTEN

Investeer in mensenrechten

Vrede en veiligheid is meer dan militaire veiligheid. Menselijke veiligheid betekent dat men het genot heeft van alle mensenrechten en vrijheden en dat men niet behoeftig is. Zolang aan deze voorwaarden niet voldaan is, is de vrede wankel. De naleving van de mensenrechten is één van de pijlers van vrede en ontwikkeling.

Wij verzoeken de Belgische regering daarom om:

- bescherming, bevordering en monitoring van mensenrechten centraal op de agenda van vredesonderhandelingen en heropbouwplannen te zetten om steun te verlenen aan programma's die investeren in de uitbouw van een mensenrechtencultuur en aan onderzoek naar mensenrechten en naar rechten van vrouwen;
- steun te verlenen aan programma's of instellingen die de integratie van internationale mensenrechtenverdragen – waaronder het Verdrag tot uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen – in de juridische heropbouw van de staat, zowel in de grondwet als in het wettelijk stelsel (burgerlijk recht, familierecht en strafrecht) beogen;
- steun te verlenen aan programma's die het rechtsstelsel en de 'rule of law' versterken, die een eind maken aan straffeloosheid en die verzoening mogelijk maken.

Bestrijdt seksueel geweld en seksespecifiek geweld

Gewapende conflicten en seksueel en seksespecifiek geweld gaan niet alleen hand in hand; als gevolg van het aanhoudend geweld, raakt een cultuur van geweld vaak ingeburgerd in de samenleving. Dit betekent een ernstige bedreiging voor de stabiliteit en duurzaamheid van het vredesproces.

Wij verzoeken de Belgische regering om:

- stappen te ondernemen en programma's te steunen die een gepast antwoord vormen op de problemen van vrouwen die vaak slachtoffer zijn van seksueel en seksespecifiek geweld, zowel in oorlogstijd als in de postconflict fase;
- te investeren in programma's en initiatieven die de cultuur van geweld vervangen door een cultuur van vrede en respect voor mensenrechten en

vrouwenrechten in het bijzonder, zoals mensenrechteneducatie, vredesopvoeding en vorming tot burgerschap.

ECONOMISCHE HEROPBOUW

Onderwijs en economische heropbouw zijn pijlers voor vrede en ontwikkeling van de samenleving. Tegelijk moet er ook afgerekend worden met uitwassen als illegale handel in grondstoffen en wapenhandel. Oorlogen worden gevoed door zwarte markten en parallelle economieën. Daarnaast zijn investeringen in mensenrechten en in de democratisering van het onderwijs en van de samenleving essentieel. Dit vraagt bijzondere aandacht voor de ondersteuning en versterking van vrouwen.

Investeer in democratisch onderwijs en democratische vorming

Wij verzoeken de Belgische regering om:

- te ijveren voor en steun te verlenen aan programma's voor democratische opvoeding en vorming van kinderen en volwassenen en om te investeren in (functionele) alfabetisering van vrouwen en mannen;
- programma's te steunen die het mogelijk maken dat meisjes en vrouwen – ook op het platteland – gelijke toegang hebben tot scholen en vorming en die dus ook weerwerk bieden aan tradities en gewoontes die meisjes belemmeren om naar school te gaan.

Investeer in een vredeseconomie

Wij verzoeken de Belgische regering om op internationaal niveau te ijveren voor maatregelen om de oorlogseconomie - zwarte markt, parallelle economieën, wapenhandel, illegitieme en/of illegale exploitatie of handel in natuurlijke rijkdommen en grondstoffen, ... – aan te pakken, met bijzondere aandacht voor:

- maatregelen die de wapenhandel aan banden leggen – zowel de productie als de handel en verspreiding van zowel legale als illegale wapens – en steun aan programma's voor ontwapening.
- maatregelen die de illegale of illegitieme exploitatie en handel in grondstoffen en natuurlijke rijkdommen beperken en steun aan programma's die het proces van het heronderhandelen van 'exploitatievergunningen' in het voordeel van de bevolking begeleiden.

Investeer in empowerment van vrouwen

Wij verzoeken de Belgische regering om:

- in agrarische economieën prioritair steun te verlenen aan programma's voor de heropbouw van de landbouwinfrastructuur en voor de empowerment van plattelandsvrouwen m.b.t. hun productie-, verwerkings-, opslag- en handelscapaciteiten.
- bijzondere steun te voorzien voor vrouwen die in de landbouw en visserij werken door hen met name toegang te verschaffen tot zowel materialen, geld als knowhow ter verbetering van de landbouwkennis en landbouwmethoden
- te zorgen voor duurzame financiering – op lange termijn - van projecten en om ook steun te verlenen aan programma's die leningen op lange termijn evenals kleine leningen verschaffen, waardoor lokale bedrijven en bedrijfjes van vrouwen in staat zijn om te zorgen voor economische groei.